

בְּתוֹךְ הַגֵּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא
תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן
תָּמּוּתוּן. וְהוֹסִיפָה שְׁנֵי דְבָרִים.
אָמְרָה, מִפְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ
הַגֵּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ, וְלֹא
נֹאמַר לָהּ אֵלֶּא מַעַץ הַדְּעַת.
וְאָמְרָה, לֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן תָּמּוּתוּן.
מָה עָשָׂה סַמְא"ל הַרְשָׁע? הֲלֹךְ
וְנִגַע בְּאֵילָן, וְהִיָּה הָאֵילָן צוּחַ
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים לו) אֵל תְּבוֹאֲנִי רָגַל
גְּאוּה וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תְּנִידְנִי, אֵל
תִּגַע בִּי, שְׁנֹאמַר וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל
תְּנִידְנִי. הֲלֹךְ וְאָמַר לְאִשָּׁה: הִרִי
נִגְעַתִּי בְּאֵילָן וְלֹא מָתִי, אִף אֶת
תִּגְעֵי בְּאֵילָן וְלֹא תָמוּתִי. הֲלֹכָה
הָאִשָּׁה וְנִגַעָה בְּאֵילָן, וְרָאָתָה
מִלְּאֶף הַמָּוֶת בֶּאֱכָנְגָדָה. אָמְרָה:
אוֹלֵי עַכְשָׁו אֲנִי מֵתָה, וְהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת
וְנוֹתְנָה לְאָדָם, אֵלֶּא הִרִינִי גוֹרְמַת
לוֹ שִׂיאֲכָל עַמִּי. אִם נָמוּת - נָמוּת
שְׁנִינּוּ, וְאִם נַחִיָּה - נַחִיָּה שְׁנִינּוּ.
וְלִקְחָה מִפְּרִי וְנִתְּנָה גַם לְבַעֲלָהּ.
נִתְּפַקְחוּ עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וְקָהוּ שְׁנֵינּוּ.
אָמַר לָהּ: מָה שֶׁהֶאֱכַלְתָּנִי שְׁקָהוּ
שְׁנֵי? כִּי קָהוּ שְׁנֵי כָּל הַבְּרִיּוֹת.
יֵשֵׁב לוֹ בְּדִין אֲמַת, שְׁנֹאמַר (שם ט)
יִשְׁבֹּת לְכֶסֶף שׁוֹפֵט צֶדֶק. קָרָא
לְאָדָם וְאָמַר לוֹ: לָמָּה בְּרַחַתְּ
מִפְּנֵי? אָמַר לוֹ: אֶת קִלְךָ שְׁמַעְתִּי
בְּגֹן, וְרַעְדוּ עֲצָמוֹתִי, וְאִירָא כִּי
עִירָם אֲנִכִּי וְאֲחִיבָא. כִּי עִירָם
אֲנִכִּי - מִפְּעָלִי. כִּי עִירָם אֲנִכִּי -
מִצְוִינִי, כִּי עִירָם אֲנִכִּי - מִמַּעֲשֵׁי,
וְאֲחִיבָא.

מָה הִיָּה לְבוֹשׁוֹ שֶׁל אָדָם? עוֹר
שֶׁל צִפְרוֹן, וְהַפְּשִׁיטוֹ מַעֲלָיו. רָאָה
עֲצָמוֹ עָרֹם, שְׁנֹאמַר מִי הִגִּיד לְךָ
כִּי עִירָם אָתָּה. אָמַר אָדָם לְפָנָי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, כִּשְׁהִייתִי לְבָדִי שְׁמָא
חֻטְאִיתִי לְךָ, אֵלֶּא הָאִשָּׁה שֶׁהִבֵּאתְּ

אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ, וְלֹא נֹאמַר לָהּ אֵלֶּא מַעַץ
הַדְּעַת. וְאָמְרָה, לֹא תִגְעוּ פֶּן תָּמוּתוּן.

מָה עָשָׂה סַמְ"אֵל הַרְשָׁע הֲלֹךְ וְנִגַע בְּאֵילָן
וְהִיָּה הָאֵילָן צוּחַ וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים ל"ו) אֵל
תְּבוֹאֲנִי רָגַל גְּאוּה וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תְּנִידְנִי, אֵל
תִּגַע בִּי. שְׁנֹאמַר וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תְּנִידְנִי. הֲלֹךְ
וְאָמַר לְאִשָּׁה, הִרִי נִגְעַתִּי בְּאֵילָן וְלֹא מָתִי, אִף
אֶת תִּגְעֵי בְּאֵילָן וְלֹא תָמוּתִי. הֲלֹכָה הָאִשָּׁה
וְנִגַעָה בְּאֵילָן וְרָאָתָה מִלְּאֶף הַמָּוֶת בֶּאֱכָנְגָדָה,
אָמְרָה אוֹלֵי עַכְשָׁו אֲנִי מֵתָה, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עוֹשֶׂה לוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת וְנוֹתְנָה לְאָדָם אֵלֶּא
הִרִינִי גוֹרְמַת לוֹ שִׂיאֲכָל עַמִּי אִם נָמוּת, נָמוּת
שְׁנִינּוּ. וְאִם נַחִיָּה, נַחִיָּה שְׁנִינּוּ. וְלִקְחָה מִפְּרִי
וְנִתְּנָה גַם לְבַעֲלָהּ, נִתְּפַקְחוּ עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וְקָהוּ
שְׁנֵינּוּ. אָמַר לָהּ מָהוּ זֶה שֶׁהֶאֱכַלְתָּנִי שְׁקָהוּ
שְׁנֵינִי, כִּי קָהוּ שְׁנֵינִי כָּל הַבְּרִיּוֹת. יֵשֵׁב לוֹ בְּדִין
אֲמַת שְׁנֹאמַר (תְּהִלִּים ט) יִשְׁבֹּת לְכֶסֶף שׁוֹפֵט
צֶדֶק. קָרָא לְאָדָם וְאָמַר לוֹ, לָמָּה בְּרַחַתְּ מִפְּנֵי.
אָמַר לוֹ, אֶת קִלְךָ שְׁמַעְתִּי בְּגֹן וְרַעְדוּ עֲצָמוֹתִי
וְאִירָא כִּי עִירָם אֲנִכִּי וְאֲחִיבָא. כִּי עִירָם
אֲנִכִּי, מִפְּעָלִי. כִּי עִירָם אֲנִכִּי, מִצְוִינִי. כִּי
עִירָם אֲנִכִּי, מִמַּעֲשֵׁי וְאֲחִיבָא.

מָה הִיָּה לְבוֹשׁוֹ שֶׁל אָדָם עוֹר שֶׁל צִפְרוֹן,
וְהַפְּשִׁיטוֹ מַעֲלָיו. רָאָה עֲצָמוֹ עָרֹם,
שְׁנֹאמַר מִי הִגִּיד לְךָ כִּי עִירָם אָתָּה. אָמַר
אָדָם לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, כִּשְׁהִייתִי לְבָדִי שְׁמָא חֻטְאִיתִי לְךָ, אֵלֶּא
הָאִשָּׁה שֶׁהִבֵּאתְּ לִי הִיא הַדִּיחָה אוֹתִי
מִדְּבָרֶיךָ. שְׁנֹאמַר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי הִיא
נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ. אָמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
לֹא דִיִּיךְ שֶׁחֻטְאִית אֵלֶּא שֶׁהִחֻטְאִית לְאָדָם.

לִי הִיא הַדִּיחָה אוֹתִי מִדְּבָרֶיךָ, שְׁנֹאמַר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִיא נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ. אָמַר לָהּ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: לֹא דִיִּיךְ שֶׁחֻטְאִית, אֵלֶּא שֶׁהִחֻטְאִית לְאָדָם? אָמְרָה לְפָנָי: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,